

Republica Moldova

PROCURATURA GENERALĂ

ORDIN COMUN Nr. OCPG119/251/2026
din 21.08.2026

**cu privire la aprobarea Regulamentului
cu privire la procedura de identificare, examinare,
înregistrare, documentare și raportare a cazurilor
de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant**

Publicat : 22.09.2026 în MONITORUL OFICIAL Nr. 466-469 art. 798 Data intrării în vigoare

În temeiul art.11 alin.(1) lit.f) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.9 alin.(1) lit.g) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, art.6 alin.(9) lit.g) din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, pct.9 subpct.11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698/2017, pct.9 subpct.11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.693/2017, pct.9 subpct.11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.148/2021, pct.9 subpct.11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.149/2021,

ORDONĂM:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la procedura de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile publice semnatare vor asigura implementarea prevederilor Regulamentului. Controlul instituțional asupra executării prezentului ordin se exercită de către conducătorii acestora.

3. Se abrogă Ordinul comun al Procurorului General, ministrului justiției, ministrului afacerilor interne, directorului general al Serviciului Vamal, directorului Centrului National Anticorupție și ministrului sănătății nr.77/572/408/639-O/197/1589 din 31 decembrie 2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.147-151, art.745), înregistrat la Ministerul Justiției cu nr.969 din 20 martie 2014.

4. Ordinul se aduce la cunoștința tuturor angajaților autorităților și instituțiilor semnatare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Prezentul ordin intră în vigoare la 1 ianuarie 2027.

PROCUROR GENERAL Alexandru MACHIDON

MINISTRUL JUSTIȚIEI Vladislav COJUHARI

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE Daniella MISAIL-NICHITIN

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII Alexandru GASNAȘ

MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE Natalia PLUGARU

DIRECTOR AL CENTRULUI NAȚIONAL

ANTICORUPȚIE Alexandr PÎNZARI

DIRECTOR AL SERVICIULUI VAMAL Radu VRABIE

Nr.119/251/398/669/277/47/357-O. Chișinău, 21 august 2026.

Anexă la Ordinul comun al Procurorului General,
Ministrului justiției, Ministrului afacerilor interne,
Ministrului sănătății, Ministrului muncii și
protecției sociale, Directorului Centrului Național
Anticorupție, Directorului General al Serviciului Vamal,
nr.119/251/398/669/277/47/357-O/ din 21/08/2026

REGULAMENT

**cu privire la procedura de identificare, examinare, înregistrare,
documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură,
tratament inuman sau degradant**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la procedura de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant (în continuare-Regulament) instituie cadrul procedural necesar pentru aplicarea standardelor naționale și internaționale în domeniul prevenirii și combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant și instituie o procedură unitară de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant.

2. Scopul Regulamentului constă în reglementarea mecanismelor administrative de

identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, asigurarea unei cooperări interinstituționale eficiente și a unei practici uniforme de aplicare de către instituțiile responsabile a cadrului normativ național și a standardelor internaționale aplicabile, precum și asigurarea unei reacții prompte și coordonate a autorităților competente la sesizarea unor asemenea fapte, în vederea prevenirii și combaterii cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant.

3. Regulamentul stabilește procedura de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant și reglementează:

3.1 principiile care urmează a fi respectate în cadrul mecanismului interinstituțional de cooperare;

3.2 rolul și atribuțiile autorităților în prevenirea și soluționarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant;

3.3 modalitatea executării obligației de a identifica, examina, înregistra, documenta și de a raporta, din oficiu, procurorului toate cazurile de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant;

3.4 modul de completare a documentației medicale în cazurile de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant; principiile de cercetare și schema de descriere a leziunilor corporale, în conformitate cu Manualul de investigare efectivă și documentare asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante sau pedepse (Protocolul de la Istanbul, rev.2022);

3.5 particularitățile realizării anchetelor de serviciu și ale altor măsuri de răspundere instituțională și disciplinară în cazurile de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, precum și corelația dintre acestea și procedura penală

4. Nerespectarea prevederilor prezentului Regulament poate servi drept temei pentru examinarea aspectelor privind eventuala răspundere disciplinară, în condițiile legii.

5. În sensul prezentului Regulament, termenii utilizați au semnificația stabilită de legislația națională și de actele internaționale aplicabile, iar unele noțiuni sunt explicate în scopul asigurării unei aplicări uniforme a procedurilor prevăzute de prezentul Regulament.

angajați ai organelor de drept - persoanele care dețin grade și statut special în cadrul Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal din subordinea Ministerului Finanțelor, Serviciului de Stat de Curieri Speciali, Administrației Naționale a Penitenciarelor a Ministerului Justiției, procurorii, precum și personalul special împuternicit al Inspectoratului pentru Protecția Mediului al Ministerului Mediului, abilitate, în condițiile legii, cu atribuții de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

tortură - orice faptă intenționată prin care se provoacă unei persoane o durere sau suferințe fizice sau psihice puternice cu scopul de a obține de la această persoană sau de la

o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida sau de a exercita presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane, sau din orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință este provocată de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane;

tratament inuman - fapte care cauzează persoanei leziuni (prejudiciu corporal efectiv) sau suferințe fizice sau psihice, susceptibile de a produce intense tulburări psihice, săvârșite de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori tacit al unei asemenea persoane;

tratament degradant - fapte care creează persoanei sentimentul de fobie (teamă), de neliniște, de inferioritate, de natură de a o umili sau înjosi și eventual, de a-i înfrânge astfel rezistența fizică și/sau psihică, săvârșite de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres ori tacit al unei asemenea persoane;

6. Cooperarea interinstituțională în procesul de identificare, înregistrare, examinare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant se realizează în baza următoarelor principii:

6.1 legalității și competenței - fiecare autoritate și fiecare persoană responsabilă acționează în limitele competențelor stabilite de lege și își exercită atribuțiile potrivit procedurilor aplicabile;

6.2 independenței, imparțialității și obiectivității procedurilor - examinarea și documentarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant se realizează în mod independent, imparțial și obiectiv, fără influențe sau ingerințe nejustificate, în conformitate cu legislația națională și standardele internaționale aplicabile în domeniul drepturilor omului.

6.3 protecției victimei și abordării centrate pe persoană - pe tot parcursul procedurilor se asigură respectarea drepturilor, demnității, securității și intereselor legitime ale victimei. Identificarea, înregistrarea, examinarea, documentarea și raportarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant se realizează fără discriminare, printr-o abordare centrată pe persoană și adaptată particularităților individuale ale victimei, ținând cont de circumstanțele particulare ale acesteia și de eventualele situații de vulnerabilitate;

6.4 prevenirii torturii și a altor rele tratamente - autoritățile competente întreprind măsuri orientate spre prevenirea torturii, tratamentelor inumane sau degradante și eliminarea cauzelor care favorizează producerea acestora;

6.5 promptitudinii - orice informație privind un caz de pretinsă tortură, tratament

inuman sau degradant este examinată și procesată fără întârziere, cu întreprinderea tuturor măsurilor necesare, în limitele competențelor legale;

6.6 confidențialității - informațiile obținute în cadrul procedurilor prevăzute de prezentul Regulament sunt prelucrate cu respectarea confidențialității și a normelor deontologice profesionale, fără a împiedica îndeplinirea obligațiilor legale de sesizare și raportare;

6.7 participării victimei - victima sau reprezentantul acesteia este implicat în procedurile prevăzute de prezentul Regulament, în condițiile și limitele stabilite de lege;

6.8 cooperării interinstituționale - autoritățile și instituțiile implicate cooperează și fac schimbul de informații în condițiile legii, pentru asigurarea unei intervenții eficiente și coordonate;

6.9 colaborării cu societatea civilă - autoritățile competente dezvoltă relații de cooperare cu organizațiile societății civile, în condițiile legii, în vederea prevenirii torturii, tratamentului inuman sau degradant și îmbunătățirii mecanismelor de identificare, documentare și protecție a victimelor.

7. Subiecții indicați la pct.8, la identificarea, examinarea, înregistrarea, documentarea și raportarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, precum și la realizarea celorlalte atribuții de serviciu au următoarele obligații:

7.1 de a nu aplica tortura, tratamentul inuman sau degradant;

7.2 de a nu admite și a nu tolera aplicarea torturii, tratamentului inuman sau degradant de către alte persoane;

7.3 de a reacționa cu promptitudine la sesizarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant;

7.4 de a identifica cauzele și condițiile ce au dus la comiterea faptelor de tortură, tratament inuman sau degradant și de a întreprinde măsuri pentru înlăturarea acestora;

7.5 de a asigura tratament cu deplină respectare a demnității umane, inclusiv acces la asistență medicală și, după caz, condiții adecvate de detenție.

7.6 de a referi persoanele care invocă acte de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant către servicii de suport, conform prevederilor legii.

II. PROCEDURA DE IDENTIFICARE, EXAMINARE, ÎNREGISTRARE DOCUMENTARE ȘI RAPORTARE A CAZURILOR DE PRETINSĂ TORTURĂ, TRATAMENT INUMAN SAU DEGRADANT

8. Funcționarii publici cu statut special din cadrul aparatului central al Ministerului

Afacerilor Interne și autorităților administrative din subordine, carabinierii, angajații sistemului administrației penitenciare, angajații Centrului Național Anticorupție, angajații Serviciului Vamal, experții judiciari, lucrătorii medicali și medicii, precum și personalul serviciilor sociale, indiferent de forma juridică de organizare și de proprietate în care activează, sunt obligați să informeze imediat procurorul ori de câte ori iau cunoștință despre circumstanțe care indică suspiciunea privind aplicarea torturii, tratamentului inuman sau degradant comise de persoane publice, de persoane care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice sau de orice altă persoană care acționează cu titlu oficial ori cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane, inclusiv în cazurile în care persoana:

8.1 reclamă că a fost supusă torturii, tratamentului inuman sau degradant;

8.2 are leziuni corporale vizibile sau există alte circumstanțe obiective care indică posibilitatea aplicării torturii, tratamentului inuman ori degradant;

8.3 a decedat sau a suferit leziuni în timpul aflării în custodia organelor de drept ori în cadrul intervențiilor acestora.

9. Subiecții indicați la pct.8, în cazul primirii plângerilor, declarațiilor sau altor informații privind circumstanțele prevăzute la pct.8, sunt obligați să le înregistreze și să le transmită, imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, procuraturii competente, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

Această obligație se aplică indiferent de sursa informației, inclusiv mass-media și informațiilor audio, video sau text distribuite în rețele sociale ori prin alte modalități de comunicare.

10. Odată cu transmiterea informației către procuror, instituția/entitatea are obligația de a dispune imediat conservarea tuturor potențialelor probe, inclusiv a înregistrărilor video, audio, a datelor digitale și a altor mijloace tehnice de fixare a evenimentelor, care au relevanță pentru investigarea cazului.

11. Subiecții indicați la pct.8 care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aplică forța fizică, utilizează mijloace speciale în scop de constrângere fizică sau aplică arma din dotare sunt obligați să întocmească un raport scris privind fiecare asemenea caz, indiferent de urmările survenite.

12. Obligația de întocmire a raportului este personală și nu poate fi delegată unei alte persoane.

Raportul se întocmește imediat după încetarea circumstanțelor care au determinat aplicarea forței fizice, utilizarea mijloacelor speciale sau folosirea armei din dotare și se prezintă superiorului ierarhic ori persoanei sau subdiviziunii desemnate în acest scop.

13. Informațiile și rapoartele prevăzute la pct.8 și pct.11 se înregistrează și se transmit imediat procuraturii competente de către superior ori persoana sau subdiviziunea desemnată, astfel încât termenul de informare a procuraturii să nu depășească 24 de ore, calculat, de la momentul aplicării forței fizice, utilizării mijloacelor speciale sau folosirii

armei din dotare ori de la momentul în care subiectul a luat cunoștință despre circumstanțele prevăzute la pct.8.

14. În cazul în care superiorul ierarhic este implicat în circumstanțele respective, refuză primirea raportului sau a informației ori există alte împrejurări care pot împiedica transmiterea acestora în termenul stabilit, subiectul transmite direct raportul sau informația procuraturii competente.

15. Lucrătorii medicali și medicii, indiferent de nivelul serviciului în care activează (asistență medicală de urgență prespitalicească, asistență medicală primară, asistență medicală specializată de ambulatoriu, asistență medicală spitalicească), precum și de forma juridică de organizare și forma de proprietate a instituției în care activează, inclusiv cei din cadrul instituțiilor penitenciare, izolatoarelor de urmărire penală, izolatoarelor de detenție provizorie, Centrului de Plasament Temporar al Străinilor și al serviciilor sociale care dispun de lucrători medicali/medici, informează direct procurorul, în condițiile pct.9, despre situațiile prevăzute la pct.8 de care iau cunoștință, completând Fișa de informare confidențială, conform anexei nr.3 și, după caz, nr.4.

Informarea superiorului nemedical se limitează la comunicarea informațiilor strict necesare pentru înregistrarea cazului și dispunerea măsurilor administrative și de conservare a eventualelor probe, fără divulgarea datelor medicale sau a altor informații protejate de confidențialitatea profesională, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Informarea superiorului nemedical nu substituie și nu condiționează informarea procurorului.

16. Informația cu privire la cazul de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant inclusiv informațiile privind leziunile corporale sau alte consecințe constatate cuprinde următoarele date:

16.1 numele prenumele, data, luna anul nașterii și datele de contact ale victimei;

16.2 circumstanțele faptei de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant;

16.3 numele, prenumele persoanei care intră primar în posesia plângerii, declarației sau altor informații despre fapte de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant și leziuni corporale depistate, funcția deținută și datele de contact;

16.4 data și ora recepționării plângerii, declarației sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant;

16.5 mențiuni despre informarea victimei cu privire la drepturile sale, inclusiv de a depune plângerea la procuratură și de a solicita efectuarea unei examinări medico-legale în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă;

16.6 data și ora transmiterii informației.

16.7 procurorul/Procuratura căruia/căreia îi este transmisă informația.

Informația se prezintă în format standard, prin completarea fișei de informare privind

raportarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant de către lucrătorul nemedical conform anexei nr.2, iar de către lucrătorul medical/medic conform anexei nr.3 și, după caz, anexei nr.4, sau, în cazuri excepționale, în format liber ce cuprinde, de regulă, datele indicate *supra*.

Raportarea informației poate fi efectuată alternativ în format online, prin sistemul informațional securizat.

17. Persoana care prezintă sau raportează informație cu privire la cazul de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant beneficiază de protecție legală, în condițiile legislației cu privire la avertizorii de integritate.

18. Orice acțiune, inclusiv de natură fizică sau psihică, de utilizare tendențioasă a mecanismelor legale sau orice inacțiune, întreprinse cu scop de intimidare, de hărțuire, de pedepsire sau alte consecințe negative, de răzbunare, de determinare de a acționa împotriva propriilor convingeri sau orice alt scop ilegal, din partea angajaților sau din partea altor persoane cu acordul expres sau tacit al angajaților sau din partea altor autorități sau grupuri, asupra persoanelor private de libertate, a preținsei victime a torturii și altor rele tratamente sau a angajaților din instituții pentru prezentarea și raportarea informației cu privire la cazul de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, se pedepsește conform legii.

19. Toate datele indicate la pct.16, precum și datele persoanei care transmite informația, sunt consemnate în Registrul de evidență a recepționării și transiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre fapte de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, (în continuare - Registru), care este un registru distinct și se ține, în formatul aprobat, de fiecare din instituțiile subordonate sau, după caz, subdiviziunile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Administrația Națională a Penitenciarelor a Ministerului Justiției, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, Ministerului Sănătății, precum și de către prestatorii de servicii sociale, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare.

20. În cazul în care Registrul este ținut în format fizic, se instituie două registre distincte, unul pentru subiecții cu profil medical (informație confidențială) și altul pentru subiecții fără profil medical.

21. În cazul ținerii Registrului în format electronic, sistemul informațional asigură separarea evidențelor și accesul diferențiat, astfel încât personalul fără profil medical să nu aibă acces la datele cu caracter medical, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

22. Registrul sau extrase din acesta se prezintă, la solicitare, procurorului, Consiliului pentru Prevenirea Torturii și altor autorități sau instituții publice cărora accesul la aceste date le este permis potrivit legii, în limitele competențelor atribuite.

23. Procurorul care recepționează informația, o înregistrează într-un registru separat, cu specificarea datelor indicate la pct.16, precum și detalii privitor la recepționare (ora, data, persoana).

24. Procurorul responsabil de investigarea cazurilor de tortură, tratament inuman

sau degradant, examinează cu promptitudine informația recepționată în condițiile pct.8 și pct.11, iar în cazul existenței temeiurilor prevăzute de lege, întreprinde măsurile procesuale în conformitate cu Codul de procedură penală.

25. Despre rezultatul examinării informației și, după caz, despre măsurile dispuse, autoritatea sau instituția care a transmis informația este informată în scris, cu respectarea confidențialității și a legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

26. În situațiile când informația despre fapte de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant sunt prezentate de Avocații Poporului, Consiliul pentru Prevenirea Torturii sau de subdiviziunea competentă de a organiza și efectua controale de serviciu privitor la comiterea de către angajați a acțiunilor ilegale, procurorul, în temeiul principiului colaborării intersectoriale, informează instituția sau subdiviziunea respectivă despre rezultatele examinării sau, după caz, etapa la care se află cazul.

27. Procurorii responsabili de investigarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant verifică, în limita competenței teritoriale și în cadrul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege, respectarea obligațiilor de identificare, examinare, înregistrare, documentare și raportare a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, potrivit prevederilor prezentului Regulament.

III. COMPLETAREA DOCUMENTAȚIEI MEDICALE.

PRINCIPIILE ȘI SCHEME DE DESCRIERE A

LEZIUNILOR CORPORALE

28. Lucrătorii medicali/medicii au obligația de a întocmi corect și complet documentația medicală, inclusiv de a consemna detaliat leziunile constatate, rezultatele examinărilor suplimentare efectuate, concluziile detaliate ale oricăror consultații specializate efectuate, o descriere a tratamentului administrat pentru leziuni și a oricăror proceduri ulterioare efectuate. Aceste informații se păstrează în dosarul medical al persoanei examinate și sunt accesibile personalului medical implicat în acordarea îngrijirii.

29. În cadrul procesului de investigare, la solicitare, procurorul are acces la informațiile medicale primare strict în limitele necesare clarificării cauzei, cu respectarea principiului confidențialității medicale. De asemenea, au acces la aceste acte Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru Prevenirea Torturii și alte entități competente, conform legii.

30. Persoanele reținute, arestate sau condamnate la închisoare sau detențiune pe viață sunt supuse examenului medical obligatoriu la intrarea și la ieșirea din locul de detenție, precum și, pe durata aflării în custodie, la intervale periodice, dar nu mai rar de o dată la 6 luni.

31. Persoanele deținute pot solicita examinarea medicală în orice moment pe toată perioada detenției, inclusiv pe cont propriu.

32. Persoanele aflate în servicii sociale beneficiază de examinare medicală în

condițiile prevăzute de lege și de standardele de organizare și funcționare ale serviciilor respective.

33. Examenul medical se efectuează în mod obligatoriu, cu întocmirea completă și riguroasă a documentației medicale, care să includă înregistrarea oricăror semne de leziuni, în următoarele situații:

33.1 pretinsa victimă sau reprezentanții legali ai acesteia reclamă fapte de violență fizică sau psihică din partea subiecților prevăzuți la pct.8.

33.2 în privința persoanei reținute, supuse arestului sau executării pedepsei închisorii a fost aplicată forța fizică, mijloacele speciale sau arme de foc;

33.3 sunt indicii că pe corpul persoanei aflate în custodia, supravegherea sau îngrijirea unei autorități publice, a unei instituții publice ori a unui prestator de servicii sociale sunt prezente leziuni.

34. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și intimitate, exclusiv în prezența personalului medical și în afara oricărei persoane care nu este implicată în relația terapeutică cu persoana examinată (cum ar fi personalul nemedical sau alte persoane deținute), fără camere video, camere de corp sau alte mijloace de supraveghere, pentru a proteja confidențialitatea examinării medicale și a facilita comunicarea completă și sinceră a informațiilor medicale.

35. Înainte de efectuarea examinării, persoana este informată, într-un limbaj accesibil, despre scopul examinării, caracterul confidențial al informațiilor medicale, limitele confidențialității prevăzute de lege, precum și despre posibilitatea transmiterii informațiilor către autoritățile competente în vederea investigării cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant. Informarea persoanei se consemnează în documentația medicală.

36. Prin derogare de la pct.34, doar în cazuri excepționale, identificate prin evaluarea individuală a riscului, la solicitarea lucrătorului medical/medicului, cu invocarea motivelor de siguranță, examenul medical este efectuat în prezența personalului de securitate sau, după caz, a personalului desemnat potrivit atribuțiilor funcționale, pentru asigurarea siguranței persoanelor din instituție.

37. Lucrătorul medical/medicul consemnează în documentația medicală motivele concrete care au determinat aplicarea acestei măsuri și alternativele mai puțin intruzive examinate. În caz de urgență, aceste informații se consemnează imediat după încheierea examinării.

Înainte de a recurge la această măsură, se vor lua în considerare alternative mai puțin intruzive, precum prezența unui personal medical suplimentar sau utilizarea unui sistem de alertă rapidă. În aceste situații, personalul de securitate sau, după caz, personalul desemnat potrivit atribuțiilor funcționale pentru asigurarea siguranței persoanelor din instituție trebuie să rămână în afara razei auditive a persoanei examinate și să mențină doar contact vizual, pentru a proteja confidențialitatea și intimitatea examinării și să consemneze acordul de păstrare a confidențialității pentru informația medicală devenită cunoscută pe

durata executării atribuțiilor funcționale. Necesitatea efectuării examinării medicale în prezența acestui personal, motivele care au justificat această măsură, alternativele analizate, precum și identitatea persoanelor prezente în timpul examinării se consemnează obligatoriu în documentația medicală a persoanei examinate și în Registru.

38. Documentația medicală se întocmește de către medicul/lucrătorul medical din asistența medicală urgentă prespitalicească, asistența medicală primară, asistența medicală specializată de ambulator, asistența medicală spitalicească, precum și de către lucrătorii medicali/medicii din cadrul instituțiilor penitenciare, izolatoarelor de urmărire penală, izolatoarelor de detenție provizorie, Centrului de Plasament Temporar al Străinilor și Inspectoratului General pentru Migrație, precum și de către lucrătorii medicali/medicii din cadrul centrelor de plasament și altor servicii sociale, indiferent de forma juridică de organizare și proprietate, în cazul în care centrele de plasament și serviciile sociale dispun de personal medical propriu.

39. Criteriile de bază care trebuie să fie reflectate în documentația medicală:

39.1 descriere deplină a declarațiilor făcute de persoana în cauză, care sunt relevante pentru examenul medical (inclusiv o descriere a stării de sănătate a persoanei și orice alegații de maltratare);

39.2 descriere deplină a constatărilor medicale bazate pe o examinare aprofundată a persoanei în cauză, susținută de o „diagramă corporală” pentru marcarea leziunilor traumatiche și fotografii color ale leziunilor;

39.3 aprecierea clinică privind concordanța dintre relatările persoanei examinate și constatările medicale obiective, fără formularea unor concluzii de natură juridică sau medico-legală care exced competența lucrătorului medical/medicului.

40. Raportul de examinare medicală se pune la dispoziția persoanei examinate și, la solicitarea acesteia, avocatului sau reprezentantului legal, fiind protejat de confidențialitate medicală și nefiind accesibil, în mod automat, instituției în cadrul căreia persoana se află sau care asigură plasarea, detenția ori îngrijirea acesteia.

41. Schema-tip de completare a documentației medicale în cazul identificării pretinselor fapte de tortură sau a altor forme de tratament inuman ori degradant (anexa nr.4 prezintă un set de suport grafic pentru localizarea leziunilor și a simptomelor fizice, destinat utilizării împreună cu formularul standardizat de examinare și documentare din anexa nr.1 include:

41.1 acuzele/relatările persoanei examinate se notează din spusele acestuia sau ale rudelor, și se corelează cu starea somatică observată. Se consemnează toate acuzele prezentate, nu doar cele care țin de profilul medicului/lucrătorului medical sau al secției/instituției, respectând principiul sindromal. Se indică sursa informațiilor (persoana examinată, rude, acte medicale) și se consemnează integral afirmațiile și eventualele acuzații de rele tratamente, folosind cuvintele persoanei, fără calificări juridice sau concluzii medico-legale.

41.2 anamneză (bolii, vieții, epidemiologică, alergologică). Anamneza bolii și a vieții

se consemnează succint, dar complet, incluzând toate momentele relevante pentru stabilirea diagnosticului, a conduitei de tratament și pentru evaluarea riscului medico-legal:

41.2.1 în anamneza bolii se descriu: debutul acuzelor și al simptomelor, evoluția lor în timp, posibile cauze și condiții de apariție, consultațiile și internările anterioare, tratamentele efectuate și eficiența acestora.

41.2.2 în anamneza vieții se notează: condițiile de viață și muncă, antecedentele patologice personale (de ex.: tuberculoză, hepatită virală, infecții cu transmitere sexuală, HIV/SIDA etc.), intervențiile chirurgicale, transfuziile etc., antecedentele heredocolaterale și eventualele deprinderi nocive (fumat, consum de alcool și alte substanțe).

41.2.3 anamneza epidemiologică și alergologică este obligatorie și include: contactul cu persoane bolnave în ultimele 6 luni și intoleranța/reacțiile la medicamente.

41.3 Examenul obiectiv general se efectuează sistematic, pe aparate și sisteme, începând cu inspecția generală: starea generală (satisfăcătoare, medie, gravă, foarte gravă), nivelul conștienței (clară, comă, delir etc.), poziția (activă, pasivă, forțată), faciesul, tipul constituțional, starea și culoarea tegumentelor și mucoaselor vizibile, gradul de nutriție, starea ganglionilor limfatici periferici, a sistemului osteo-articular și muscular.

Se notează parametrii principali ai sistemelor: respirator: forma cutiei toracice, rezultatele percuției, tipul și frecvența respirației, prezența/absența ralurilor; cardiovascular: localizarea șocului apexian, limitele cordului, zgomotele cardiace și eventualele sufluri, frecvența cardiacă, caracteristicile pulsului periferic, valorile tensiunii arteriale; gastrointestinal: starea cavității bucale și a limbii, aspectul peretelui abdominal, modificările la palpare, prezența lichidului patologic, semne de iritație peritoneală, starea ficatului și splinei, particularități ale tranzitului intestinal; urogenital: tulburări de micțiune, semnul de tapotament, starea rinichilor la palpare etc.

Rezultatele inspecției, palpării, percuției și auscultației se consemnează clar, iar modificările patologice se descriu detaliat, inclusiv denumirea lor consacrată.

41.4 Modificări locale (status localis) este obligatoriu și presupune descrierea detaliată a tuturor leziunilor constatate pe corpul persoanei examinate, indiferent de momentul producerii acestora declarat. În vederea documentării obiective a leziunilor și furnizării informațiilor necesare pentru evaluarea medico-legală ulterioară și soluționarea aspectelor stabilite de organul de urmărire penală, leziunile se descriu utilizând o schemă standardizată de documentare a acestora. Se utilizează, acolo unde este posibil, schițe corporale și fotografii color.

41.5 Schema standardizată de descriere a leziunilor externe (conform anexei nr.4); va include obligatoriu:

41.5.1 Caracteristici generale: localizarea exactă; tipul leziunii; forma; orientarea; dimensiunile în centimetri; culoarea leziunii și a zonelor adiacente; aspectul suprafeței; caracterul marginilor, capetelor, pereților și fundului plăgilor; prezența/absența hemoragiei și intensitatea ei; prezența eventualelor depuneri sau impurități eterogene; starea țesuturilor adiacente.

41.5.2 În traumatisme de transport și leziuni prin arme de foc se notează suplimentar distanța de la plante până la marginea inferioară a leziunii, precum și particularitățile morfologice care pot orienta asupra agentului vulnerant.

41.5.3 Pentru leziunile prin armă de foc se consemnează forma, dimensiunile, caracterul și orientarea marginilor, prezența/absența inelului de excoiere, ștergere sau metalizare, a defectului veritabil de țesut, a depunerilor de factori suplimentari ai împușcăturii (funingine, particule de pulbere), arsurile pielii și pârlirea firelor de păr.

41.5.4 Nu se admite înlocuirea descrierii morfologice detaliate prin expresii vagi sau diagnostice generale (de ex.: „contuzie țesuturi moi”, „orificiu de intrare/ieșire”, „plagă tăiată”), fără descrierea completă conform celor de mai sus.

41.6 aprecierea clinică privind concordanța dintre relatările persoanei examinate și constatările medicale obiective, fără calificarea juridică a faptelor și fără substituirea evaluării medico-legale efectuate de expertul judiciar sau de specialistul competent.

42. Documentarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant care nu prezintă urme fizice vizibile se realizează, cu prioritate, printr-o abordare multidisciplinară. Personalul medical din cadrul instituțiilor în care persoana se află în detenție, plasament sau sub autoritate, supraveghere ori îngrijire instituțională consemnează detaliat relatarea persoanei, contextul detenției, al plasamentului sau al aflării acesteia în cadrul instituției, simptomele somatice și manifestările psihice observabile, iar psihologul sau psihiatrul efectuează evaluarea psihologică și/sau psihiatrică specializată.

43. Evaluarea integrată a datelor clinice somatice și psihologice se efectuează în vederea stabilirii constatărilor medicale și psihologice relevante, precum și a gradului de compatibilitate dintre relatările persoanei și constatările obiective, în conformitate cu principiile recunoscute internațional privind documentarea și evaluarea cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant.

44. În situațiile în care există suspiciuni de tortură, tratament inuman sau degradant fără urme fizice vizibile (inclusiv metode predominant psihologice, amenințări, simulări de execuție, privare de somn, izolare prelungită, violență sexuală fără leziuni evidente), personalul medical și experții medico-legali:

44.1 documentează detaliat relatarea persoanei, inclusiv contextul, metodele descrise, durata, frecvența și condițiile în care se află persoana, inclusiv condițiile de detenție, plasament sau alte forme de aflare sub autoritatea, supravegherea ori îngrijirea unei instituții, utilizând, pe cât posibil, formulările acesteia;

44.2 evaluează și consemnează simptomele și tulburările somatice și psihologice asociate, precum și impactul funcțional asupra vieții cotidiene;

44.3 menționează expres în concluzii că absența leziunilor corporale vizibile nu exclude existența torturii sau a tratamentului inuman ori degradant, evaluarea bazându-se pe analiza coerenței dintre relatarea persoanei și constatările clinice (conform anexei nr.1).

45. În cazul internării persoanei pentru primirea îngrijirilor medicale în cadrul

instituțiilor medico-sanitare spitalicești, la completarea documentației medicale, personalul medical, adițional la prevederile expuse în pct.39-44, se conduc și de cerințele expuse în Instrucțiunea cu privire la completarea Fișei medicale a bolnavului de staționar (F 003/e), aprobată prin ordinul ministrului sănătății.

46. Lucrătorul medical/medicul consemnează complet, exact și cronologic leziunile, simptomele și relatările persoanei examinate, cu respectarea standardelor etice și profesionale aplicabile, în vederea furnizării informațiilor relevante pentru procedurile ulterioare prevăzute de lege.

47. La examinarea și documentarea medicală și judiciară a cazurilor de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant, lucrătorii medicali/medicii și experții judiciari sunt obligați să ia în considerație prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”, revizuit în 2022, recomandat în cadrul Adunării Generale a ONU, rezoluția nr.55/89 din 4 decembrie 2000), care reprezintă un ghid internațional de referință în ceea ce privește investigația medicală și metodele de documentare a dovezilor, atât fizice, cât și psihologice, ale torturii și altor rele tratamente.

48. Lucrătorii medicali/medicii și experții judiciari asigură, atunci când există leziuni sau consecințe vizibile, fotografierea acestora și anexarea unei planșe fotografice la documentele medicale sau la raportul medico-legal, în condiții care respectă drepturile și demnitatea persoanei.

Fotografiile leziunilor persoanelor care pretind că au fost supuse torturii, tratamentului inuman sau degradant:

48.1 se realizează color, folosind o scală de măsură (riglă, bandă de măsură sau alt reper standardizat) vizibilă în cadru;

48.2 includ, după caz, imagini de ansamblu (localizarea pe corp) și de detaliu (morfologia leziunii);

48.3 se efectuează numai cu consimțământ informat în prealabil al persoanei examinate și sunt stocate în condiții de confidențialitate, cu respectarea procedurii de preluare, păstrare, transmitere și a regulilor de acces la date sensibile.

49. Fotografiile, imaginile digitale și celelalte materiale rezultate din documentarea leziunilor se păstrează împreună cu documentația medicală aferentă. Accesul la acestea este permis exclusiv persoanelor autorizate, în limitele competențelor funcționale, iar reproducerea, multiplicarea sau utilizarea lor în alte scopuri decât cele prevăzute de prezentul Regulament este interzisă, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

50. În lipsa echipamentului profesional, pot fi utilizate dispozitive mobile numai dacă este asigurată calitatea imaginii, securitatea datelor, integritatea materialului fotografic și trasabilitatea preluării, stocării și transmiterii acestuia.

51. Experții judiciari sunt obligați, în condițiile prevăzute la pct.8, pct.9 și pct.16, să raporteze procurorului toate cazurile de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant

care le-au devenit cunoscute în rezultatul adresării persoanelor pentru a fi supuse examinării din proprie inițiativă, precum și în orice alte cazuri de realizare a atribuțiilor de serviciu.

IV. PARTICULARITĂȚILE REALIZĂRII ANCHETELOR DE SERVICIU A CAZURILOR DE PRETINSĂ TORTURĂ, TRATAMENT INUMAN SAU DEGRADANT. CORELAȚIA ANCHETEI DE SERVICIU CU PROCEDURA PENALĂ

52. Independent de procesul penal inițiat de Procuratură, autoritatea publică, în care activează persoana față de care se pretinde că a săvârșit fapta, are obligația de a iniția o anchetă de serviciu.

53. Ancheta de serviciu se inițiază inclusiv în privința persoanelor care au cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască despre un caz de tortură, tratament inuman sau degradant comis și nu au întreprins măsurile prevăzute de lege pentru a-l preveni sau denunța.

54. Ancheta de serviciu se efectuează de către persoanele desemnate sau subdiviziunile competente ale autorității/instituției responsabile, în conformitate cu legea.

55. La efectuarea anchetei de serviciu nu pot fi antrenate persoane care se află în raporturi de subordonare directă față de persoana în privința căreia este demarată ancheta, persoane care au legături de rudenie sau afinitate cu aceasta, persoane aflate în situații de conflict de interese, precum și persoane în privința cărora există alte împrejurări care pot pune la îndoială independența și imparțialitatea acestora.

56. Efectuarea anchetei de serviciu începe imediat după înregistrarea și transmiterea informației despre fapte de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant către procuratură.

57. În cadrul anchetei de serviciu se examinează inclusiv:

57.1 cauzele și condițiile care au generat fapta (pregătirea profesională insuficientă, necunoașterea sau încălcarea prevederilor actelor normative, impunerea acumulării indicilor statistici mai mari în activitate, indicațiile ilegale ale superiorului etc.);

57.2 conduita persoanei în privința căreia este demarată ancheta, atât până, cât și după comiterea faptei;

57.3 gradul de eficiență a activității și de corespundere a acesteia funcției deținute, în raport cu circumstanțele cazului examinat;

57.4 alte circumstanțe referitoare la cauză.

58. În dependență de rezultatele anchetei, persoana responsabilă, comisia sau subdiviziunea care a efectuat ancheta, fac propuneri în conformitate cu legea, inclusiv pentru realizarea unor acțiuni care ar descuraja aplicarea faptelor de tortură, tratament

inuman sau degradant.

59. Despre rezultatele anchetei se informează în scris conducătorul autorității, procurorul care investighează fapta de pretinsă tortură, tratament inuman sau degradant și victima sau reprezentantul ei, în cazul în care ancheta a fost inițiată în rezultatul plângerii acesteia, cu respectarea prevederilor legale privind confidențialitatea și protecția informațiilor.

60. În cazul în care în rezultatul anchetei de serviciu se constată fapte de natură penală, persoana, comisia sau subdiviziunea care a efectuat ancheta informează direct și neîntârziat procurorul, în modul prevăzut la pct.9.

61. În cazul în care, în cadrul investigării faptei de pretinsă de tortură, tratament inuman sau degradant, procurorul constată că în acțiunile sau inacțiunile persoanei au fost admise încălcări ale altor acte normative decât Codul penal sau ale drepturilor și libertăților omului, acesta sesizează instituția sau entitatea în cadrul căreia activează persoana și subdiviziunea sau persoana/persoanele desemnată(e) de ancheta internă, în vederea examinării faptelor în cadrul procedurilor disciplinare sau al anchetei de serviciu și, după caz, a aplicării măsurilor de răspundere disciplinară și a înlăturării încălcărilor constatate.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)